

РЕШЕНИЕ

№ 234

гр. Бургас, 02.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на деветнадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Дарина Анг. Костова

при участието на секретаря Ани Р. Цветанова
в присъствието на прокурора Веселина Ат. Гайдажиева
като разгледа докладваното от Дарина Анг. Костова Гражданско дело №
20232100101881 по описа за 2023 година

Производството е образувано по повод предявените искове от Д. С. К., ЕГН ***** от гр.***, ул.*** № ** чрез адв. Станко Кралев, със съдебен адрес: гр. Бургас, ул. „Раковски“ № 2 против Прокуратурата на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, с искане да бъде осъден ответника да заплати на ищеца сумата от 100 000лв., представляващи причинени му неимуществени вреди от неправомерно водено срещу него ДП № 3М-157/2018г. по описа на ОДМВР – Бургас, вх. № 571/2015г. по описа на БРС ТОС, ведно със законната лихва от 12.01.2023г. до окончателното изплащане, както и направените по делото разноски. Представя и ангажира доказателства.

За разглеждането на настоящите обективно съединени искове, с оглед предмета им – обезщетение за претърпени от ищеца неимуществени вреди и мораторна лихва върху главницата, за които се твърди, че са причинени от ответника, не е въведено нарочно особено исково производство и следователно те следва да се разглеждат по правилата на общия исков процес на ГПК.

По делото е налице редовна размяна на книга между страните. Исковата молба, отговаря на изискванията за редовност като абсолютна положителна процесуална предпоставка за надлежното упражняване на правото на иск. Исковите са предявени и съобразно правилата на родовата подсъдност, установени в чл. 104, т. 4 от ГПК. До момента не са станали служебно известни на съда факти или обстоятелства, които след проверка за възникването им, да водят до извода, че са налице процесуални пречки за разглеждането на спора. Не е констатирано наличие на други отрицателни процесуални предпоставки или

отсъствие на положителни такива, относно съществуването или надлежното упражняване на правото на иск, водещи до недопустимост на предявените иски. Налице е активна и пасивна процесуална легитимация на страните за предявяване на настоящия иск.

Ищецът твърди, че на 19.06.2019г. е привлечен като обвиняем и му е взета мярка за неотклонение „подписка“ за това, че за периода от 02.08.2011г. до 24.04.2018г. в гр. Средец, в условията на продължавано престъпление, като извършител и в съучастие с И.В.К. – като пубудител съставил 12 неистински официални документи – членски карти на Български ловно-рибарски съюз, издадени от името на Сдружение ловно-рибарско дружество „Орловица“ – гр. Средец, с цел да бъдат използвани – престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 НК. На 13.11.2020г. в Районен съд – Средец бил внесен обвинителният акт против К. и К. и било образувано НОХД № 180/2020г. по описа на съда.

С Присъда № 250005/30.09.2021г. РС – Средец признал и всички подсъдими за невиновни и ги оправдал. В разпоредителното заседание, въпреки изразеното съгласие да бъдат разпитани само двама свидетели и вещо лице, а по отношение на останалите свидетели разпитани в хода на досъдебното производство да бъдат използвани съответните протоколи за разпит, Прокуратурата на РБ направила искане да бъдат разпитани и други 21 свидетели, което било частично уважено от съда. С това искане Прокуратурата поставила под съмнение собствените си действия по контрол на законосъобразността на извършваните от разследващите действия. Били проведени още 7 съдебни заседания в рамките на 6 месеца, последното от които на 30.09.2021г., за да бъдат наново разпитани всички поискани от прокуратурата свидетели. В съдебно заседание от 23.06.2021г. бил поискан разпит на още двама свидетели.

В мотивите си съдът констатирал, че за процесния период К. бил редовно упълномощен от К. в качеството му на председател на „ЛРД Орловица“ гр. Средец на 30.08.2010г. да го представлява при осъществяване на правомощията му пред трети лица – физически, юридически, държавни органи и учреждения, извършвайки всички необходими действия с право да го подписва, входи и т.н. и всички необходими документи, в това число и членски карти на сдружението. Държавното обвинение не представило никакви категорични доказателства за действие, с които К. е осъществявал състава на деянията, за които бил предаден на съд.

Прокуратурата протестирала оправдателната присъда пред БОС, който с решение № 14/12.01.2023г. по ВНОХ № 1108/2021г. потвърдил изцяло. В мотивите си съдът намерил за неоснователно направеното в допълнението към протеста възражение, че към 30.08.2010г. К. не бил председател на сдружение ЛРД „Орловица“ и не е имал представителна власт, поради което не е имал право да делегира свои пълномощия съгласно Устава на сдружението. Изложени били мотиви, че К. макар и да не е заемал щатна длъжност, то практиката в страната била да се упълномощават и нещатни служители да подписват членските карти, като това изключвало умисъл.

Продължителните действия от страна на ответника в продължение на три години нанесли непоправими морални и психически травми на К. и семейството му. Многократното

явяване в съдебни заседания за ненужните разпити на свидетели било съпроводено с психически стрес и емоционални притеснения, които рефлектирали и върху членове на семейството му. К. трудно контролирал емоционалното и психическото си състояние. Това повлияло на социалните му контакти по време на целия период от време, през което траело наказателното производство. Поради гореизложеното за него се пораждал правен интерес от предявяване на настоящия иск.

Ответникът, редовно уведомен с препис от исковата молба в срока по чл.131 ГПК представя отговор, в който оспорва предявения иск по размер, като твърди, че претенцията е силно завишена, не е съобразена с разпоредбата на чл.52 от ЗЗД и трайната съдебна практика. Излага доводи и ангажира доказателства в подкрепа на становището си.

Заявява, че в хода на разследването срещу ищеца била наложена най-леката мярка „подписка“, която не довела до ограничаване на правата му. Не се подкрепяло с доказателства и твърдението на ищеца за неразумен срок на провеждане на наказателното производство в неговата съдебна и досъдебна фаза. Липсвали доказателства за интензивно провеждани процесуални действия с участието на ищеца, както и за трайни вреди върху физическото и психично здраве на ищеца.

Също така привличането в качеството на обвиняем на ищеца и внасянето на обвинителния акт не са се отразили на трудовата ангажираност на ищеца – това било отразено и в оправдателната присъда.

На последно място се счита, че прокуратурата следва да бъде освободена от отговорност на основание чл. 5, ал. 1 ЗОДОВ – увреждането било причинено по изключителна вина на пострадалия и обезщетение не се дължало. Алтернативно следвала да бъде приложена разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от ЗОДОВ.

Съдът приема за безспорни следните факти: Присъда № 250005/30.09.2021г., с която РС – Средец признал и всички подсъдими за невиновни и ги оправдал и с Решение № 14/12.01.2023г. по ВНОХ № 1108/2021г. по описа на БОС, с което присъдата на РС е потвърдена изцяло.

С доклада по делото, съдът е разпределил доказателствената тежест, като е указал на всяка страна, че е длъжна да установи спорните факти, на които основава своите искания или възражения, както и връзките между тях. При така дадената от съда правна квалификация ищцовата страна е длъжна да установи, че е претърпяла болки и страдания, причинната връзка с действия на прокуратурата, както и размера на претендираните неимуществени вреди.

По делото не е приложено изисаното НОХД 180/20г. по описа на РС – Средец, което е било приложено в по-ранен етап към гр.д. № 1880/2023 год. по описа на Окръжен съд Бургас, но съдът е извършил служебна проверка и се е запознал с производството.

Съдът, като прецени, че са налице процесуалните предпоставки и липсват процесуални пречки за разглеждане на спора, намира исковете за допустими.

Съдът, като взе пред вид представените по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявени са при условията на обективно кумулативно съединяване осъдителни иски с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ и чл.86 от ЗЗД, от Д. С. К., ЕГН ***** от гр.***, ул.*** № ** чрез адв. Станко Кралев, със съдебен адрес: гр. Бургас, ул. „Раковски“ № 2 против Прокуратурата на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, с искане да бъде осъден ответника да заплати на ищеца сумата от 100 000лв., представляващи причинени му неимуществени вреди от неправомерно водено срещу него ДП № 3М-157/2018г. по описа на ОДМВР – Бургас, вх. № 571/2015г. по описа на БРП ТОС, ведно със законната лихва от 12.01.2023г. до окончателното изплащане, както и направените по делото разноски. Представа и ангажира доказателства.

От приложените, неоспорени от ответника, писмени доказателства, включително приложените съдебни актове - Присъда № 250005/30.09.2021г., с която РС – Средец признал и всички подсъдими за невиновни и ги е оправдал и Решение № 14/12.01.2023г. по ВНОХ № 1108/2021г. по описа на БОС, с което присъдата на РС е потвърдена изцяло, се установява безпротиворечиво следната фактическа обстановка :

На 19.06.2019г. ищецът е привлечен като обвиняем и му е взета мярка за неотклонение „подписка“ за това, че за периода от 02.08.2011г. до 24.04.2018г. в гр. Средец, в условията на продължавано престъпление, като извършител и в съучастие с И.В.К. – като пубудител, съставил 12 неистински официални документи – членски карти на Български ловно-рибарски съюз, издадени от името на Сдружение ловно-рибарско дружество „Орловица“ – гр. Средец, с цел да бъдат използвани – престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1, вр. чл. 20, ал. 2 НК. На 13.11.2020г. в Районен съд – Средец бил внесен обвинителният акт против К. и К. и било образувано НОХД № 180/2020г. по описа на съда.

С Присъда № 250005/30.09.2021г. РС – Средец признал и всички подсъдими за невиновни и ги оправдал. В разпоредителното заседание Прокуратурата на РБ направила искане да бъдат разпитани и други 21 свидетели, което било частично уважено от съда, което довело до провеждане на още 7 съдебни заседания в рамките на 6 месеца, последното от които на 30.09.2021г., за да бъдат наново разпитани всички поискани от прокуратурата свидетели. В съдебно заседание от 23.06.2021г. бил поискан разпит на още двама свидетели. Видно от мотивите на първоинстанционния съд , същият е приел, че ищецът К. бил редовно упълномощен от К. в качеството му на председател на „ЛРД Орловица“ гр. Средец на 30.08.2010г. да го представлява при осъществяване на правомощията му пред трети лица – физически , юридически, държавни органи и учреждения, извършвайки всички необходими действия с право да го подписва, входираща и т.н. и всички необходими документи, в това число и членски карти на сдружението.

Прокуратурата протестирала оправдателната присъда пред БОС, който с решение № 14/12.01.2023г. по ВНОХ № 1108/2021г. потвърдил изцяло. В мотивите си съдът намерил за неоснователно направеното в допълнението към протеста възражение, че към 30.08.2010г.

К. не бил председател на сдружение ЛРД „Орловица“ и не е имал представителна власт, поради което не е имал право да делегира свои пълномощия съгласно Устава на сдружението. Изложени били мотиви, че К. макар и да не е заемал щатна длъжност, то практиката в страната била да се упълномощават и нещатни служители да подписват членските карти, като това изключвало умисъл. От момента на привличането на ищеца като обвиняем до приключване на наказателното производство по отношение на него и влизане в сила на съдебните актове, с които е признат за невинен са изминали над три години, пред които по отношение на ищеца е поддържано обвинение за извършване на престъпление по чл.310, ал. 1, вр. с чл. 308, ал. 2, вр. с ал. 1, вр. с чл.26, ал.1, вр. с чл.20, ал.3 от Наказателния кодекс, умишлено престъпление наказуемо с наказание лишаване от свобода до дванадесет години.

От показанията на свидетеля Г.К. се установява, че познава ищеца от 2010, защото контактували колегиално, като членове на една и съща ловна дружина. За наказателното производство разбрал от бившия председател на ловното дружество К. прехвърлил ловните и пушки на трето лице, за да не му бъдат отнети. Повдигнатото обвинение му се отразило тежко, бил нервен и подтиснат, отбягвал да изда на събирания с ловната дружинка. При откриването на ловния сезон К. не отишъл, въпреки че го канели, не отивал и на разбора на лова, който се провеждал след лова, защото се изнервял. След като първа инстанция са го оправдали и тогава го видял по-успокоен, но после споделил, че делото отишло на друга инстанция и пак започнали неговите притеснения, не можел да се успокои. Когато делото приключило, през януари 2023 год., започнали да се събират. След това му трябвали няколко месеца, за да се успокои и да живее нормално и все още не се е успокоил напълно. Свидетелят М. посочва, че е приятел на ищеца от петнадесет години и го вижда често. Свидетелят също е член на ловната дружинка. Посочва, че след началото на наказателното производство ищецът се отдръпнал от всички, от дружинката, не идвал с тях на кафе, бил притеснен, не споделял. Ищецът спрял да ходи на лов. Откакто е приключило наказателното производство през януари 2023 год. ищецът си взел оръжията и започнал да ходи на лов.

Като прецени така обсъдените доказателства и съобрази закона, настоящият съдебен състав намира претенцията за неимуществени вреди за частично основателна до размер от 5000 лв. със следните аргументи:

Предпоставки за основателност на иска по чл. 2, ал. 1, т. 3 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, включва причинени на гражданин вреди от прокуратурата, от повдигането и поддържането на незаконно обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано. Отговорността има обективен характер и се ангажира във всички случаи на незаконно обвинение, т. е. във всички случаи, при които лицето, срещу което е било повдигнато обвинение, е било оправдано от съда, тъй като чл. 4 ЗОДОВ не изисква да са налице виновни действия от страна на съответното длъжностно лице за повдигането и поддържането на така предявеното обвинение.

В случая по делото безспорно е доказано, че е осъществен този фактически състав –

на ищеца е повдигнато обвинение за извършването на престъпление, по което обвинение ищът е бил оправдан. В случая, доколкото държавата носи отговорност чрез съответните си органи, обезщетяването на неимуществените вреди следва да бъде извършено от органите, от чиито действия са произтекли вредите – в конкретния случай органите на прокуратурата, предявили и поддържали обвинението в извършването на престъпление, във връзка с което обвинение ищецът К. е бил оправдан от Районния съд, като присъдата е потвърдена от горната инстанция.

Съдебната практика приема, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди е свързан с критерия за справедливост, определен в чл. 52 от Закона за задълженията и договорите. Въведеният критерий за справедливост не е абстрактно понятие, съдържанието му се извежда от преценката на конкретните обективни обстоятелства, настъпили от обвинението – характер, степен, последици от настъпилите вреди, продължителност и интензитет, възраст на увредения, обществено и социално положение, срок на наказателното преследване, както и характера на престъплението по повдигнатото обвинение, неговото разгласяване и последиците от това. Принципът на справедливост включва в най-пълна степен обезщетяване на вредите на увреденото лице от вредоносното действие.

В случая, за да определи размера на дължимото обезщетение, съдът прецени следните обстоятелства: наказателното производство срещу ищеца е продължило от привличането му като обвиняем на 19.06.2019 г. до потвърждаване на оправдателната му присъда от Окръжен съд Бургас с решение от 12.01.2023 г., т. е. три години и половина, като по отношение на него е била взета мярка за неотклонение подписка.

Независимо обаче от разумния срок, в който е продължило наказателното производство, и най-леката наложена мярка за процесуална принуда, ищецът е бил обвинен в тежко престъпление. За престъплението, за което е повдигнато обвинение, е предвидено наказание до дванадесет години лишаване от свобода - чл. 310, ал. 1 Наказателния кодекс гласи, че „ако престъплението по чл. 308, ал. 1 и чл. 309, ал. 1 и ал. 2 е извършено от длъжностно лице в кръга на службата му, наказанието е лишаване от свобода до пет години, а в случаите по чл. 308, ал. 2 и 3 - лишаване от свобода до дванадесет години, като съдът може да постанови и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6“, т. е. то представлява тежко престъпление по смисъла на чл. 93, т. 7 ДР на Наказателния кодекс.

Няма съмнение, че производството по делото е с нормална продължителност, с оглед сложността на делото и многобройните разпитани свидетели. Безспорно пред този период ищецът е търпял неблагоприятни усещания на страх и тревожност. Действително неоснователното повдигане и поддържането на обвинение за извършване на престъпление само по себе си е достатъчно, за да предизвика безпокойство, накръняване на достойнството и да смути трайно нормалния живот на обвинения. Не е без значение, че в такова състояние ищецът се е намирал в продължение на три години и шест месеца. Несигурността за бъдещето, която създава висящото производство за престъпление, за което е предвидено наказание „лишаване от свобода“, неминуемо е донесло болки и

страдания на ищеца. Независимо от гореизложеното, съдът прие определяне на размера съобрази , че през този период ищецът видно от събраните гласни доказателства е водел нормален личен живот, наличието на наказателно производство е било известно на тесен кръг лице , които са били убедени в невинността на ищеца и не са спирали с опитите си да общуват с него. От разпита на свидетелите, чиито показания съдът напълно кредитира като непротиворечиви и допълващи се и дадени от лица с лични и непосредствени впечатления за изнесените данни, се установява, че наказателното преследване се е отразило негативно върху емоционалната сфера на К., като той се е променил като човек, станал неспокоен, стресиран човек, бил изнервен. От преживявания в продължителен период от време стрес, ищецът се затворил в себе си, изолирал се от приятелите си, не ходел на лов, наложило се да прехвърли пушките си на трето лице. Предприетото срещу него наказателно преследване е създало предпоставки за унизяването му пред приятели и колеги.

Обстоятелствата, които мотивират съда да не уважи в цялост иска на ищеца и да определи по-ниско обезщетение, са, че наказателното производство срещу ищеца е продължило малко повече от 3 години и половина, което е разумен срок, в който е продължило наказателното производство, през които период е наложена най-леката мярка за неотклонение. Не е без значение обстоятелството , че ищецът е бил оправдан още на първа инстанция , около две години след привличането му като обвиняем. Не се твърдят тежки здравословни проблеми за ищеца, промени във финансовото му състояние и семейното му положение, както и трудовата му дейност. Ищецът не е бил лишен от възможността да работи, да се придвижва свободно.

Поради това с оглед изложените съображения и вземайки предвид тежестта на незаконното обвинение, срокът от малко над 3 години и половина, интензитета на негативните психически преживявания от незаконното обвинение и тяхното отражение върху личността на ищеца, липсата на данни за предходни противоправни прояви и съобразявайки обществения критерий за справедливост и стандарта на живот в страната, съдът намира, че справедливо е обезщетение в размер на сумата от 5000 лева.

Обезщетението се дължи ведно с лихвата за забава, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда 12.01.2023 г. до окончателното изплащане съгласно т. 4 на Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК).

По отношение на разноските: Съдът намира, че на основание чл. 78, ал. 1 Гражданския процесуален кодекс ответникът дължи на ищеца сторените в производството разноски, съразмерно на уважената част от исковете, в размер на 0,50 лева за държавна такса. Посочената в списъка на разноските по чл. 80 Гражданския процесуален кодекс сума от 430 лева за заверка на документи по чл. 32 от Закона за адвокатурата не следва да се присъжда, доколкото няма данни такава сума реално да е заплатена от ищеца на процесуалния му представител, освен това възнаграждението за тази услуга е включено в рамките на общото уговорено адвокатско възнаграждение. По причина, че Закона за адвокатурата не дава достатъчно ясно определение на термина „близки“, посочен в чл.38, ал.1 , т.3 от същия закон, съдът се налага да се съобрази с преценката на процесуалния

представител и след като в договора за правна защита и съдействие е уговорено, че адвокатската защита е безплатна на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 Закона за адвокатурата, на основание чл. 38, ал. 2 във вр. с ал. 1, т. 3 Закона за адвокатурата, следва да се определи адвокатско възнаграждение в размер на 800 лева на основание чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, която сума ответникът следва да заплати на процесуалния представител на ищеца.

Мотивиран от горното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, със седалище в гр. София , бул. „Витоша” № 2, представлявана от главния прокурор Борислав Сарафов, да заплати в полза на Д. С. К., ЕГН *****, адрес: гр.*** община *** ул.*** №**, представляван от адв. Станко Кралев , със съдебен адрес гр.Бургас , ул. „Раковски „, № 2, сумата 5000 лева /пет хиляди лева/, представляваща обезщетение за причинени вреди от незаконно повдигнато обвинение и водено срещу него наказателно производство по ДП № ЗМ-157/2018 г. на ОДМВР – Бургас, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 12.01.2023 г. до окончателното ѝ изплащане, като ОТХВЪРЛЯ иска за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди над уважения размер до пълния предявен размер от 100000 лева, като неоснователен.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, със седалище в гр. София , бул. „Витоша” № 2, представлявана от главния прокурор Борислав Сарафов, да заплати в полза на Д. С. К., ЕГН *****, адрес: гр.*** община *** ул.*** №**, представляван от адв. Станко Кралев , със съдебен адрес гр.Бургас , ул. „Раковски „, № 2 съдебно-деловодни разноски в размер на 0,50 лева /петдесет стотинки/.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, със седалище в гр. София , бул. „Витоша” № 2, представлявана от главния прокурор Борислав Сарафов, да заплати на адв. Станко Кралев адвокатско възнаграждение за осъществявана от него на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 Закона за адвокатурата безплатна помощ на ищеца в размер на 800 лева /осемстотин лева/.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Апелативен съд Бургас.

Съдия при Окръжен съд – Бургас: _____